

Ze ligt volkomen stil onder de bedhemel. In het licht van het rode nachtlampje zie ik haar gesloten ogen en een gezicht dat harmonie uitstraalt. Het dekbed is een eindje opzijgeleden, maar dankzij het gebloemde nachthemd met lange mouwen heeft ze het waarschijnlijk niet koud. Haar donkere krullen rusten op het hoofdkussen en de knuffelbeesten zitten er op een rijtje naast, als een beschermende muur. Ik word overvallen door nostalgie en denk terug aan mijn eigen kindertijd, aan hoe eenvoudig en zorgeloos alles toen was. Voordat ik doorhad hoeveel harteloze mensen er op deze wereld rondlopen, mensen die over lijken gaan om hun doel te bereiken.

Eigenlijk zou ik haar niet moeten storen nu ze zo vredig slaapt, maar ik kan de impuls om naar het bed te lopen niet bedwingen. Ik sluip ernaartoe en voel de houten planken onder mijn sokken. Er ligt speelgoed op de grond, daar mag ik niet over struikelen. Ik haal mijn hand uit mijn zak, ga ermee onder de hemel en laat mijn vingertoppen haar zijdezachte huid beroeren. Haar wang voelt koud aan en ze vertrekt geen spier. Ze ligt zo stil dat je zou denken dat ze dood is. Ik trek mijn hand meteen terug en deins achteruit.

Nu wil ik hier alleen maar weg.

Op de terugweg kom ik langs de grote slaapkamer. Daar ligt haar moeder eenzaam in het tweepersoonsbed, met haar rug naar de deur. Ze heeft dezelfde kleur haar als het meisje, maar bij haar is het jongensachtig kortgeknipt. Niet vrouwelijk, als je het mij vraagt. Ik sla haar een poosje van een afstand gade voordat

ik naar beneden ga. De trap kraakt als ik halverwege ben. Halverwege een pas houd ik stil om me ervan te verzekeren dat er niemand wakker is geworden. Na een stilte van een paar minuten loop ik de trap verder af en ga meteen door naar de kelder, waar ik mijn schoenen aantrek. Ik verlaat het huis door dezelfde deur als waardoor ik ben binnengekomen.

Er zit maar één ding op: morgen terugkomen.

Maandag 31 maart

Nog maar drie kwartier; dan begint de bezichtiging die haar toekomst zal bepalen. Jaren van pijn, verdriet en ontkenning zijn straks misschien voorbij. Er rest haar nog één etmaal in het huis; daarna krijgen Cornelia Göransson en haar dochter Astrid eindelijk rust. Maar Cornelia durft niet op de zaken vooruit te lopen. De ervaring leert haar dat ze zich niet te snel rijk moet rekenen. Dat kan verkeerd uitpakken.

De gedachten schieten door haar hoofd als ze over de bekraste parketvloer loopt, die allang gerepareerd had moeten zijn, net als alle vloeren en wanden in het huis. Het was slimmer geweest om de muren te verven en de vloeren te schuren vóór de verkoop, maar daar heeft ze geen tijd of energie voor gehad. Ze was alleen bezig met overleven. Het is te hopen dat de gehuurde rekwisieten goed genoeg zijn. Exclusieve fauteuils, vloerkleden en lampen moeten de aandacht afleiden van onvolkomenheden zoals de versleten en kierende plinten uit 1926. Ze zet de zorgvuldig gekozen snijbloemen recht, strijkt de spreien in beide slaapkamers glad en zet de kussens rechtop in een keurige rij. Ze vouwt een gehavende plaid opnieuw op en hangt hem over de armleuning van de bank. Bah, dat ziet er alleen maar gekunsteld uit en kan het vermoeden wekken dat er iets niet in de haak is. In plaats daarvan laat ze de plaid nonchalant over de rugleuning vallen.

Dan kijkt ze om zich heen door de kamer of ze geen details over het hoofd heeft gezien. Ze vraagt zich af of ze erin is geslaagd de sporen te verbergen van de diepe misère die in de muren is getrokken. Opeens wordt ze overal onzeker over. Over de witte lelies, de schaal met de glanzende, bijna onecht lijkende Granny

Smith-appels en daarop de citroenen. Het maakt een overdreven, bijna wanhopige indruk. Ervaren huizenkijkers schijnen niet in dat soort simpele trucs te trappen – door de wol geverfde woningjunks, die dromen van een villa in Bromma, de aantrekkelijke voorstad van Stockholm. Potentieel, dat zoeken ze, niet iets wat aan een stijkkamer op een woonbeurs doet denken. Het risico bestaat dat ze haar zullen uitlachen om haar amateuristische styling, waar ze al een glimp van hebben opgevangen op Hemnet.se. Stel je voor dat er daarom zo ongebruikelijk weinig bezoekers waren op de bezichtiging gisteren. Of er doen roddels de ronde dat er iets eigenaardigs aan de hand is met dit huis, iets wat niet in de haak is. Misschien hebben de mensen meer door dan je denkt. Maar ze speculeren maar een eind weg, zolang de geheimen die zich achter de gepleisterde façade verbergen maar niet aan het licht komen. De burens kunnen iets hebben gehoord en één en één bij elkaar hebben opgeteld, ook al staan hun huizen niet dicht bij elkaar en hebben ze een ruime tuin. ‘Vrij gelegen’ staat er in de brochure. Toch kunnen de naaste burens, het echtpaar Svård, meer hebben gezien dan hun lief is. Wenden ze daarom hun ogen af zodra ze zich buiten de deur vertoont?

Cornelia schudt het gevoel van onbehagen van zich af en besluit nog een laatste inspectieronde door het huis te maken. Tegelijkertijd denkt ze met dankbaarheid aan Josefin, die had aangeboden Astrid ook vandaag mee te nemen uit school. Wat zou ze zonder haar vriendin moeten beginnen? Josefin is een voorwaarde om de verkoop te kunnen doorvoeren. Met een kind van zes om zich heen had Cornelia het huis niet zo netjes kunnen opruimen.

De komende dagen zal duidelijk worden op welke financiële realiteit ze zich moet instellen. Met een inkomen uit een parttimebaantje kom je in deze buurt niet ver, vooral niet als je een kind hebt. Ze was uit liefdebberij begonnen met sieraden ontwerpen en verdient er niet veel mee. Ze kijkt even om de hoek van de slaapkamer en dwingt zichzelf over de drempel te stappen. Ze strijkt de mooie zijden spreid nog een keer glad en probeert niet naar haar kant van het bed te kijken, waar nog een deuk in de

witgeverfde houten vloer zit. Op het eerste gezicht is die nauwelijks te zien, maar ze weet precies hoe en wanneer de beschadiging is ontstaan, en hoe hard een grenen vloer in je nek voelt. Wit is een lastige kleur en ook het schoonmaken van de muur was daarna een hele klus geweest. Cornelia kijkt nog eens goed of er echt geen verkleuringen meer zijn.

De slaapkamer met erker en balkon is straks alleen nog een herinnering, maar dat maakt haar niet uit. Ze heeft het altijd al een benauwende kamer gevonden.

Vannacht was ze wakker geworden, ze begreep eerst niet waarvan. Toen had ze zijn blik gevoeld en begrepen dat Hans op de overloop naar haar stond te kijken. Ze krijgt weer kippenvel als ze eraan denkt. Misschien was het nu echt afgelopen, had ze gedacht, en ze had haar ogen gesloten. Hij was weggelopen en ze had gedacht dat hij iets ging halen om haar mee dood te slaan, maar wonder boven wonder was hij niet teruggekomen. Waarschijnlijk had hij het bed in de logeerkamer opgezocht – hij had beloofd dat hij daar voorlopig zou slapen – en was hij vanochtend vroeg naar zijn werk gegaan. Cornelia rilt als ze denkt aan haar eerste reactie toen de wekker ging: verbazing. Ze had er niet op gerekend dat ze nog wakker zou worden.

Ze loopt de trap af en kijkt weer om zich heen. De makelaars zullen zo wel komen.

Het vloerkleed onder de salontafel moet iets naar rechts worden verplaatst om de allergrootste kras in de vloer van de woonkamer te verbergen, die door haar scherpe stilettohakken is gemaakt. Haar hoofd doet nog zeer als ze eraan denkt hoe hard hij haar op oudejaarsavond bij haar haar had gepakt. Dat was gek genoeg niet losgekomen, maar na dat incident koos ze er toch voor het kort te knippen, zodat hij haar nooit meer aan haar haren mee kon trekken. Cornelia legt het kleed goed en knikt bij zichzelf. Zo, nu kan ze niets meer doen om het resultaat te beïnvloeden. Ze heeft alle middelen gebruikt om het huis van zijn beste kant te tonen.

Ze schrikt van een klop op de deur.

De wandklok geeft kwart voor zes aan. Cornelia baalt ervan

dat ze zo schrikachtig is, maar ze vermant zich en loopt naar de hal om de deur open te doen. Het is de makelaar, Helena, gekleed in een keurig marineblauw broekpak met een zorgvuldig gestrikt sjaaltje om de hals. Met haar blauwe ogen, blonde haar en fotomodellengte zou ze een SAS-stewardess kunnen zijn, op de wijde broek na dan, en Cornelia moet een stukje jaloezie wegslikken. De vrouw tegenover haar heeft alles waarvan Cornelia heeft gedroomd, maar niet heeft gekregen. Zelf is ze klein en tener, en ze ziet er bijna jongensachtig uit. Pezig. Donkere ogen, bruin haar. Van Scandinavische oorsprong is niets te zien. In haar armen draagt Helena een bak met blauwe schoenhoesjes en een stapel brochures met een foto van de buitenkant van het huis op de omslag. Het ziet er echt geweldig uit, maar Cornelia is niet meer in staat het mooie van het huis te zien.

‘Hallo, hoe gaat het met je?’ vraagt Helena beleefd en ze geeft haar een hand.

‘Prima, dank je,’ antwoordt Cornelia en ze hoort hoe onoprecht het klinkt. ‘Ben je er klaar voor?’

‘Jazeker,’ zegt Helena op professionele toon.

‘Doe je het open huis vanavond in je eentje?’

‘Nee, maar ik wilde hier op tijd zijn om alles voor te bereiden,’ antwoordt ze, maar haar blik is verontrustend onvast.

Cornelia geeft haar de sleutels van het huis. ‘Dan zal ik duimen dat er veel belangstelling is voor de tweede bezichtiging.’

De vrouw knikt en glimlacht met haar onnatuurlijk rechte rijtje tanden. ‘Dat komt goed. Het is een groot huis met een aantrekkelijke ligging, op maar een steenworp afstand van Ålsten en het water. Wij geloven in dit object.’

Als de makelaar ook maar een beetje nerveus is over de uitkomst, laat ze dat in elk geval niet merken; ze blijft zelfvertrouwen uitstralen. Maar niet zo overtuigend dat het aanstekelijk werkt.

‘Nog geen biedingen, trouwens?’ Cornelia móét die vraag stellen voordat ze het huis verlaat.

‘We gaan de mensen op de lijst op z’n vroegst morgen bellen. De meeste geïnteresseerden willen hun toekomstige woning twee

keer zien voordat ze aan spannende onderhandelingen beginnen. Vooral als het om zo'n groot bedrag gaat. Het heeft geen zin om te vroeg te bellen om de besluitvorming te versnellen. Dat kan averechts werken,' zegt de makelaar.

'Ik begrijp het. Kan ik om halfacht terugkomen?' Ze weet niet of Astrid het aankan als het veel later wordt. Als ze lang van huis is, raakt ze oververmoeid en is ze 's avonds niet rustig te krijgen.

De makelaar kijkt op haar horloge en knikt. 'Dan zal iedereen wel weg zijn.'

Zodra er op de deur wordt geklopt, legt Anton zijn potloden neer en rent de gang in. Astrid blijft rustig zitten. Ze wordt volkomen in beslag genomen door haar tekening. Anton vliegt nieuwsgierig naar de deur, als een enthousiast hondje, en Josefin loopt erheen om hem te helpen met de knop, die nogal moeilijk draait. Als hij ziet dat het Cornelia is en niet zijn vader, kan er bij hem alleen een zacht ‘hallo’ vanaf en loopt hij teleurgesteld terug naar de woonkamer.

‘Je moeder is er,’ zegt hij, maar Astrid kijkt niet op van haar tekening. Zelfs niet wanneer de stem van haar moeder in de hal te horen is.

Cornelia loopt de woonkamer binnen en complimenteert haar dochter met het mooie weiland dat ze heeft getekend, met zeven dartelende elfjes in de lucht. Josefin kan een glimlach niet onderdrukken. Wat Antons tekening voorstelt is nauwelijks te zien. Het kan een auto zijn of een boot, of is het een huis? Opeens draait Astrid zich om. Ze kijkt haar moeder met een liefdevolle blik aan en steekt dan haar armen naar haar uit. Ze knuffelen een hele poos. Josefin betrapt zichzelf erop dat ze naar hen staat te kijken, misschien met een zekere afgunst. Sofia, Julia en Anton zijn helemaal niet zo knuffelig, maar Cornelia en Astrid hebben een bijzondere, buitengewone band. Josefin is blij dat haar eigen kinderen zich niet aan één volwassene hechten, maar met meer mensen in hun omgeving een band kunnen smeden. In Astrids geval zijn er natuurlijk niet veel anderen, aangezien Cornelia nauwelijks contact heeft met haar ouders of broers of zussen. De relatie met haar schoonouders is schijnbaar ook niet al te best.

Toen de kinderen drie jaar geleden op dezelfde kleuterschool begonnen, duurde het niet lang voordat ze beste vrienden werden, ook al is Anton een jaar jonger. Astrid is laat in haar ontwikkeling, vooral met praten, en trekt naar jongere kinderen. Hoe het komt dat Astrid anders is, is Josefin nooit verteld en nu, na zo lange tijd, zou het stom zijn om het te vragen. Maar het meisje heeft een speciaal plekje in haar hart; ze lijkt alle steun nodig te hebben die ze kan krijgen. De andere kinderen mijden haar, zodat ze vaak in zichzelf loopt te zingen als Anton er niet is. Ze wordt zelden op een partijtje uitgenodigd of gevraagd voor een speelafpraak. Cornelia doet er alles aan om de schijn op te houden, maar je ziet aan haar dat het zwaar is. Het is een geluk dat Anton het leuk vindt om een vriendinnetje te hebben dat anders is dan anders.

Terwijl de kinderen verder tekenen, gaan Josefin en Cornelia naar de keuken om het eten voor te bereiden. Het valt haar op hoe slank Cornelia is geworden. De scheiding lijkt aan haar te vreten.

‘Het was niet heel gemakkelijk om ze mee te krijgen uit de crèche,’ geeft Josefin toe, en ze laat een onscherpe foto zien op haar telefoon. ‘Toen ik kwam hadden ze zich net als clown verkleed en waren ze een dansje aan het maken. Astrid had een pruik met rode krullen op. Moet je kijken hoe schattig, zijn ze niet om op te vreten?’

Cornelia’s mondhoeken gaan omhoog en ze krijgt kuiltjes in haar wangen als ze Astrids ondeugende snoet ziet.

‘Moppie. Wat lief!’ zegt Cornelia. Haar uitspraak verradt dat ze uit Östergötland komt, maar Josefin weet dat ze daar geen opmerking over moet maken. Die vergissing heeft ze in het begin van hun vriendschap een keer begaan en toen zei Cornelia dat je net zomin iets van iemands accent hoort te zeggen als van een koortslip. Josefin vindt het regionale tintje alleen maar charmant, maar dat moet ze voor zichzelf houden.

‘Wil je iets drinken voor het eten?’ vraagt ze in plaats daarvan. ‘Graag een glas water, maar dat kan ik zelf wel pakken.’

Cornelia loopt geroutineerd naar de vitrinekast en pakt een

glas. Het is niet zo raar dat ze zich hier thuis voelt, zo vaak als zij elkaar zien. Jammer alleen dat ze niet dichterbij elkaar wonen; dan hoefden ze niet heen en weer te rijden als de kinderen met elkaar willen spelen.

‘Ik wilde brood eten, met sla, verschillende vleeswaren en olijven, als je het daarmee eens bent. Misschien geen echte maaltijd, maar ik had geen fantasie toen ik boodschappen ging doen.’

‘Dat klinkt fantastisch,’ antwoordt Cornelia, maar ze lijkt niet onder de indruk.

Josefin kan geen peil op haar vriendin trekken, die altijd een positief adjectief gebruikt in plaats van haar woordkeus aan te passen aan haar bezorgde gezicht. Misschien is het een ingebouwd afweermechanisme dat ze haar uiterste best doet om blij te lijken, terwijl ze zich ellendig voelt. Waarschijnlijk is Cornelia’s gedrag een schild tegen alle ellende. Maar zo blind is Josefin niet. Tegenwoordig is het gemakkelijk om haar te doorzien.

‘Maak je je zorgen?’ vraagt ze, voor het geval Cornelia haar hart wil luchten.

Cornelia knikt bij wijze van antwoord en haalt haar hand door het korte haar dat haar gezicht fraai omlijst. Zoals gewoonlijk is ze spaarzaam opgemaakt en alledaags gekleed. Josefin ziet haar zelden in iets anders dan een spijkerbroek en een makkelijke trui of flodderig shirt.

‘Ik heb het gevoel dat het niet gaat lukken.’

Een kreet uit de woonkamer onderbreekt hun gesprek en Cornelia is er als eerste bij. Astrid is woedend en wijst naar Anton, die onder de tafel kruipt. ‘Hij heeft mijn tekening verpest!’

Het gehuil zwelt aan, en Josefin, die meteen achter haar aan komt, zoekt tevergeefs naar Antons blik. Inderdaad zitten er zwarte strepen over Astrids mooie elfjes. Cornelia probeert haar dochter te troosten, maar Astrid slaat haar weg. Ze wil niet dat iemand haar vasthoudt als ze boos is en het duurt meestal even voordat ze eroverheen is. Josefin heeft het eerder zien gebeuren en probeert niet eens tegen haar te praten. Daar staat ze nu nog niet voor open. Maar het is vreselijk om te zien dat ze bijna geen lucht krijgt van woede. Anton draait met een beschaamd en on-

gelukkig gezicht heen en weer onder de tafel.

‘Je moet sorry zeggen,’ zegt Josefin zo beheerst mogelijk.

‘Maar...’

‘Niks te maren,’ zegt ze. ‘Je zet niet zomaar strepen op de tekening van iemand anders.’

Josefin legt haar hand op Cornelia’s schouder om haar verontschuldigen aan te bieden namens haar zoon. Cornelia trekt zich snel terug, alsof ze een elektrische schok heeft gekregen, en haar blik is angstig. Josefin vergeet altijd dat ze een hekel heeft aan aanrakingen.

‘Sorry,’ fluistert ze moedeloos.

‘Je hoeft geen sorry te zeggen. Het zijn kinderen,’ antwoordt Cornelia, en ze gaat aan tafel zitten. ‘Nu gaan we nieuwe elfjes maken. En een groot kasteel waar ze in kunnen wonen, wat zeg je daarvan?’

Anton komt tevoorschijn gekropen en zoekt naar Astrids blik, maar ze weigert hem aan te kijken. Zonder een woord te zeggen pakt ze een nieuw vel papier van de stapel. Dan gaat ze naast haar moeder zitten alsof er niets is gebeurd. Anton gaat aan de andere kant van Cornelia zitten, en Josefin trekt zich terug in de keuken. Van een afstandje luistert ze naar hun levendige discussie over welke kleuren ze zullen gebruiken en wie wat gaat doen. Cornelia geeft hun opdrachten en laat zien hoe weergaloos goed ze kan omgaan met conflicten, of liever: hoe goed ze de kinderen kan afleiden. Voor Josefin, moeder van drie kinderen, is het een dagelijks gevecht om niet af te dalen naar het niveau van een vijfjarige en niet te gaan gillen als de kinderen haar het bloed onder de nagels vandaan halen. Haar geduld is snel op.

De grote kinderen zijn naar boven gegaan om huiswerk te maken. Waarschijnlijk doen ze iets heel anders, een computerspeltje of zo, aangezien ze geen van beiden om hulp komen vragen. Vanavond heeft Josefin geen puf om er iets van te zeggen, vooral niet nu Cornelia en Astrid er zijn. Terwijl ze het eten op schalen legt en de sla schoonmaakt, gaan haar gedachten naar de bezichtiging die nu in volle gang is. Ze weet hoe belangrijk het voor Cornelia is dat er een goede koop wordt gesloten, zodat ze zich

een leven als alleenstaande moeder kan veroorloven. Het was puur geluk dat ze een flatje kon huren totdat ze iets van zichzelf zou vinden. Hoe aardig Hans ook overkomt, Josefin weet wat Cornelia heeft meegemaakt. In het diepste vertrouwen heeft ze van de mishandeling verteld. De helft ervan was al erg genoeg geweest. Zelf kan ze zich niet voorstellen hoe het is om altijd bang te moeten zijn voor de man met wie je getrouwd bent. Andreas is de liefste man van de wereld; hij zou Josefin nooit slaan. Nooit.

Als Cornelia vertelt hoe blij ze is dat ze opnieuw kan beginnen, dwalen Josefins gedachten af. Zoals wel vaker stelt ze zich voor hoe het zou zijn om een leven te hebben zoals dat van haar zus Emma. Zelf beslissen en carrière maken, geen slaaf zijn in je eigen huis, jezelf niet wegcijferen en niet alleen aan anderen hoeven denken. Maar binnenkort zal Emma Josefin veel beter gaan begrijpen, en dat is dan geen dag te vroeg.